

Pronumele și adjectivul pronominal relativ

I. Definiție:

Pronumele relativ se folosește numai în frază și are rolul de a face legătura între o propoziție subordonată și regenta ei.

Ex. Este interesantă cartea¹ \ **care** prezintă aspecte din realitate..²\

Care- pronume relativ, înlocuiește substantivul “cartea” ; stabilește raportul de subordonare în frază (P1- principală, P2- secundară\ subordonată)

II. Formele pronumelor relative:

a) Pronume relative simple (omonime cu formele pronumelui interogativ):

CAZ	CINE	CARE	CE	CÂT
N	Cine	care	ce	cât, câtă, câți, câte
AC	(prep.) + cine	(prep.) + care	(prep.) + ce	cât, câtă, câți, câte
G	(al, a, ai, ale) cui	(al, a, ai, ale) căru, cărei, căror	-	câtor
D	cui	căru, cărei, căror	-	câtor

b) Pronume relativ compus: **ceea ce** (invariabil după gen, număr și caz; nu-și poate schimba valoarea gramaticală în adjectiv pronominal relativ).

!!! ATENȚIE

Grupurile cel ce, cei ce, cele ce NU sunt pronume relative compuse, sunt analizabile, fiind alcătuite dintr-un pronume demonstrativ semiindependent (cel, cei, cele) și un pronume relative (ce, putând fi înlocuit cu pronumele relative care).

Ex. L-am văzut pe cel¹ \ **ce** a intrat..²\

pe cel- pronume demonstrativ de depărtare, funcție sintactică de complement direct;
Ce- pronume relativ, simplu, funcție sintactică de subiect

Popular, există și pronumele relativ, invariabil **de**.

Ex. Omul¹ \ **de**-l vezi ²\ este interesant..¹\

de- pronume relativ, simplu, funcție sintactică de complement direct.

III. Funcții sintactice (pronumele relative îndeplinesc funcție sintactică **în propoziția pe care o introduc**)

Nominativ:

Subiect: Sunt albe narcisele ^{1\} **care** au înflorit. ^{2\}

Model de analiză; care- pronume relativ, simplu, caz nominativ, funcție sintactică de subiect.

Nume predicativ: Nu m-a surprins ^{1\} **ce** a ajuns Ion. ^{2\}

Acuzativ:

Complement direct: Ion a adus lalelele ^{1\} **pe care** le vezi. ^{2\}

Complement prepozițional: Voi citi mâine cartea ^{1\} **la care** mă gândesc. ^{2\}

Circumstanțial de loc: Este aglomerat stadionul ^{1\} **spre care** mergi. ^{2\}

Circumstanțial de timp: Ora ^{1\} **după care** va sosi ^{2\} este zece. ^{1\}

Circumstanțial de mod: Este interesant modul ^{1\} **în care** a rezolvat exercițiile. ^{2\}

Circumstanțial de cauză: Cauza ^{1\} **din care** se află aici ^{2\} este dragostea de flori. ^{1\}

Circumstanțial de scop: Este interesant spectacolul ^{1\} **pentru care** a exersat. ^{2\}

Dativ:

Complement indirect: Ne-a apreciat profesorul ^{1\} **căruia** i-am prezentat lucrarea. ^{2\}

Genitiv:

Atribut pronominal genitival: Eleva ^{1\} **a cărei** păreră am ascultat-o ^{2\} este olimpică. ^{1\}

Circumstanțial de loc: Este înalt pomul ^{1\} **deasupra căruia** stă pasărea. ^{2\}

IV. Când determină un substantiv nearticulat înaintea căruia stă și se acordă cu acesta în gen, număr și caz, pronumele relativ devine adjectiv pronominal relativ și îndeplinește funcția sintactică de atribut adjectival.

Ex. Nu știm ^{1\} **care** elev va participa la concurs. ^{2\}

Model de analiză:

care- adjectiv pronominal relativ, se acordă în gen, număr și caz cu substantivul “elev” (masculin, singular, nominativ), funcție sintactică de atribut adjectival.